

การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย สมุทรปราการ ระหว่างการเรียนรู้ด้วย
วิธีการสอนแบบ SQ4R กับการสอนแบบปกติ

A Comparison of Ability to Read Comprehension for Mattayomsuksa 1
By Utilizing Learning with the SQ4R Teaching Method and the Normal
Teaching Method Nawaminthrachinuthit Suankularb Wittayalai
Samutprakarn School

ธนอมทรัพย์ อูปรี^{1*} และ เด่นดาว ชลวิทย์²

¹สาขาการสอนภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ประเทศไทย

²คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ประเทศไทย

*ผู้รับผิดชอบบทความ

Tanormsap Opparee^{1*} and Dendow Chollawit²

E-mail: tanormsap1990@gmail.com¹

¹Department of Education Teaching Thai, Faculty of Education,
Ramkhamheang University, Thailand.

²Faculty of Education, Ramkhamheang University, Thailand.

*Corresponding author

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์(1)เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่1ระหว่างการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบSQ4Rกับการสอนแบบปกติ (2)เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่1ก่อนเรียนและหลังเรียนที่เรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบSQ4R (3)เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่1ก่อนเรียนและหลังเรียนที่เรียนรู้ด้วยการสอนแบบปกติ กลุ่มตัวอย่างได้มาจากการนำคะแนนปลายภาคเรียนที่1 ปีการศึกษา2561จำนวน 7 ห้องมาวิเคราะห์ด้วยสถิติ ANOVA ซึ่งคะแนนไม่แตกต่างกัน 3 ห้องแล้วทำการสุ่มอย่างง่ายโดยจับสลากเลือกกลุ่มทดลองได้ม.1/5 กลุ่มควบคุมได้ม.1/6 เครื่องมือที่ใช้ คือแผนการจัดการเรียนรู้และแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ ผลการวิจัยพบว่า(1)ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนที่เรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบSQ4Rสูงกว่าการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05(2)ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนที่เรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบSQ4Rหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05(3)ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนที่เรียนรู้ด้วยการสอนแบบปกติหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
คำสำคัญ : (1) ความสามารถในการอ่านจับใจความ (2) วิธีการสอนแบบ SQ4R (3) การสอนแบบปกติ

Abstract

The objective of the study was to (1) to compare reading comprehension ability of Mattayomsuksa 1 students during learning with the SQ4R teaching method with the normal teaching (2) to compare reading comprehension ability Of Mattayomsuksa 1 students before and after learning with the SQ4R teaching method (3) to compare reading comprehension ability Of Mattayomsuksa 1 students before and after learning with normal teaching

The sample population consisted of Mattayomsuksa 1 students enrolled in the second semester of the academic year 2018 at Nawaminthrachinuthit Suankularb Wittayalai Samutprakarn School, which is derived from the results of the first semester, basic Thai language courses Of Mattayomsuksa 1 students in 7 classrooms to analyze statistical values ANOVA and choose 3 classrooms that are not different much. Then, Using simple random sampling is performed to select the experimental group and control group. The experimental group consisted of Mattayomsuksa 1 / 5 students and the control group consisted of Mattayomsuksa 1 / 6 students. The instruments of study were (1) Lesson Plans using the SQ4R teaching method and normal teaching method. (2) And a test to measure reading ability. Finding is as follow: (1) The ability to read comprehension of Mattayomsuksa 1 students during learning with the SQ4R teaching method is higher than normal teaching with statistical significance at the level of .05 (2) The ability to read comprehension of Mattayomsuksa 1 students learning by using the SQ4R teaching method after the study was significantly higher than before learning at the level of .05 (3) The ability to read comprehension of Mattayomsuksa 1 students learning with normal teaching after the study was significantly higher than before learning with statistical significance at .05 level

Key words : (1) ability to read comprehension (2) SQ4R teaching methods (3) normal teaching

บทนำ

การอ่านเป็นพฤติกรรมการรับสารที่ได้รับความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร ความเชื่อ ทักษะคิด ประสบการณ์ ผ่านตัวอักษรหรือสัญลักษณ์ที่ผู้ส่งสารหรือผู้เขียนได้เรียบเรียงไว้ การอ่านจึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่ใช้ในการเสาะแสวงหาความรู้ สืบค้นหาข้อมูล ข่าวสาร การอ่านจึงเป็นเครื่องมือช่วยให้ประสบความสำเร็จในการดำรงชีพ และการประกอบอาชีพต่างๆ เพราะผู้อ่านสามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปพัฒนาตน พัฒนางานของตนให้เจริญก้าวหน้าได้ตามลำดับและตามศักยภาพของตน และการอ่านช่วยหล่อหลอมทุกคนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ที่มีศักยภาพได้ ผลจากการอ่านสามารถเปลี่ยนทั้งความคิด ทักษะคิด ความเชื่อ พฤติกรรม เพราะคนที่อ่านมากจะมีความรู้มาก ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ Laurie Rozkis (ฝ่ายวิชาการ

ปีศคิต 2550 : 144) ที่ระบุว่าผู้เชี่ยวชาญหลายคนเห็นพ้องต้องกันว่า ความรู้หรือข้อมูลข่าวสารมักได้มาจากการอ่าน 80 ถึง 90 เปอร์เซ็นต์

จากการจัดการเรียนการสอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย สมุทรปราการ ปรากฏว่ามีนักเรียนบางส่วนไม่สามารถบอกวัตถุประสงค์ของเรื่องที่อ่านได้ ไม่เข้าใจเนื้อเรื่องและตอบคำถามไม่ตรงประเด็น ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นปัญหาในการเรียนในระดับที่สูงขึ้น ดังนั้น การส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะการอ่านจับใจความถือว่าเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง ที่ครูควรคิดค้นและหาเทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบใหม่ ๆ มาใช้ ซึ่งสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลาย คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียน และวิธีการสอนแบบ SQ4R เป็นวิธีสอนที่มีการลำดับขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้ไว้อย่างชัดเจนทั้งหมด 6 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) Survey (S) การอ่านแบบคร่าวๆเพื่อสำรวจ 2) Question (Q) การตั้งคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาที่อ่าน 3) Read (R) การอ่านอย่างละเอียดเพื่อหาคำตอบ 4) Record (R) การทบทวนเพื่อเขียนสิ่งที่จะอ่าน 5) Recite (R) การเขียนสรุปใจความสำคัญด้วยภาษาตนเอง 6) Reflect (R) เป็นการวิเคราะห์ วิจัยเรื่องที่ทำแล้วแสดงความคิดเห็น โดยการเชื่อมโยงความคิดจากเรื่องที่อ่านกับความรู้เดิมโดยใช้ภาษาอย่างถูกต้อง ทั้งนี้ กานต์ธิดา แก้วกาม (2556) ได้เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ4R กับวิธีสอนแบบปกติ ผลการวิจัย พบว่าผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ4R สูงกว่าวิธีสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ4R หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ4R ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผู้วิจัยจึงเลือกใช้วิธีสอนแบบ SQ4R เพื่อยกระดับทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพขึ้นไป

จากเหตุผลข้างต้นนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R กับการสอนแบบปกติ เพื่อนำผลการศึกษามาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความให้มีประสิทธิภาพ ที่สูงขึ้นตลอดจนบรรลุเป้าหมายตามที่หลักสูตรแกนกลางกำหนดไว้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R กับการสอนแบบปกติ
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนเรียนและหลังเรียนที่เรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R
3. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนเรียนและหลังเรียนที่เรียนรู้ด้วยการสอนแบบปกติ

สมมติฐานของการวิจัย

1. ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R สูงกว่าการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนรู้ด้วยการสอนแบบปกติ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย สมุทรปราการ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 7 ห้อง รวมทั้งหมด 254 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย สมุทรปราการ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 2 ห้อง ห้องละ 40 คน รวม 80 คน ซึ่งได้มาจากการนำผลการเรียนปลายภาคเรียนที่ 1 รายวิชาภาษาไทยพื้นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 7 ห้องเรียน มาวิเคราะห์ด้วยค่าทางสถิติ ANOVA พบว่า ผลการเรียนไม่แตกต่างกัน จำนวน 3 ห้องเรียน จากนั้นทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับสลากเพื่อเลือกกลุ่มทดลอง 1 ห้อง และกลุ่มควบคุม 1 ห้อง โดยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/5 จำนวน 40 คน เป็นกลุ่มทดลองที่เรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/6 จำนวน 40 คน เป็นกลุ่มควบคุมที่เรียนรู้ด้วยการสอนแบบปกติ

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น (Independent variables) ได้แก่ วิธีการสอนแบบ SQ4R กับการสอนแบบปกติ

ตัวแปรตาม (dependent variables) ได้แก่ ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย สมุทรปราการ

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ คือ เนื้อหาจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่าน สร้างความรู้และความคิด เพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน เรื่อง การอ่านจับใจความ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 โดยจัดการเรียนการสอน 16 ชั่วโมง คาบเรียนละ 50 นาที

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความสามารถในการอ่านจับใจความสูงขึ้น
2. ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยได้แนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R และปรับปรุงนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในด้านอื่นๆ
3. ครูที่สนใจได้แนวทางในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R

การทบทวนวรรณกรรม

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R กับการสอนแบบปกติ

ความหมายของการอ่าน

การอ่าน หมายถึง ว่าตามตัวอักษรราชบัณฑิตยสถาน (2546, หน้า 1364) การอ่าน หมายถึง การแปลความหมายของตัวอักษรที่อ่านออกมาเป็นความรู้ ความคิด และเกิดความเข้าใจเรื่องราวที่อ่านตรงกับเรื่องราวที่ผู้เขียนเขียน ผู้อ่านสามารถนำความรู้ ความคิด หรือสาระเรื่องราวที่อ่านไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546, หน้า 7) ซึ่งมีความหมายในลักษณะเป็นการรับแล้วถ่ายทอดโดยใช้ตัวอักษร สัญลักษณ์เป็นสื่อความคิด เจตนา หรือการทำความเข้าใจกับผู้ถ่ายทอดต้องการสื่อความหมายนั้น

ประเทิน มหาพันธ์ (2530, หน้า 13) ได้กล่าวไว้ว่า การอ่าน หมายถึง กระบวนการในการแปลอักษรหรือสัญลักษณ์ที่มีการจดบันทึกไว้ เมื่อผู้อ่านแปลงเสียงตัวอักษรหรือสัญลักษณ์ออกมาเป็นคำพูดถ้าไม่เข้าใจคำพูดนั้นจัดว่าไม่ใช่การอ่านที่สมบูรณ์ เป็นเพียงส่วนหนึ่งของการอ่านเท่านั้น ลักษณะของการอ่านที่แท้จริงได้แก่ การทำความเข้าใจ ความหมายของเรื่องที่อ่าน ความหมายดังกล่าวมิใช่เกิดจากตัวอักษรที่อ่านเท่านั้น หากขึ้นอยู่กับกระบวนการกระตุ้นให้เกิดความคิดรวบยอด หรือจินตนาการของผู้อ่านเป็นสำคัญ โดยอาศัยประสบการณ์เดิมเป็นพื้นฐาน

สรุปได้ว่า การอ่าน คือ การทักษะการสื่อสารที่เกิดจากกระบวนการแปลความหมายของตัวอักษรหรือสัญลักษณ์ออกมาเป็นความคิดและคำพูด ก่อให้เกิดความเข้าใจ รู้ความหมายของเรื่องที่อ่าน โดยมีลักษณะเป็นการรับแล้วถ่ายทอดโดยใช้ตัวอักษร โดยผู้เขียนทำหน้าที่เป็นผู้ส่งสาร ผู้อ่านเป็นผู้รับสารที่จะต้องเข้าใจความหมายของคำ อันเป็นหัวใจของการอ่าน เพื่อให้เกิดการรับรู้ เกิดความเข้าใจ และสามารถนำความคิดใหม่ที่ได้รับการผสมผสานเข้ากับความรู้ที่มีอยู่เดิมเพื่อเพิ่มการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ความหมายของการอ่านจับใจความ

ฟองจันทร์ สุขยิ่งและคณะ (2558, หน้า 23) ได้กล่าวถึงความหมายของการอ่านจับใจความไว้ว่าเป็นการอ่านเพื่อค้นหาสาระสำคัญของเรื่อง ซึ่งผู้เขียนต้องการสื่อ โดยย่อหน้าหนึ่งๆ จะมีใจความสำคัญเพียงใจความเดียว นอกจากนั้นเป็นผลความหรือส่วนประกอบ การอ่านจับใจความเป็นทักษะการอ่านขั้นพื้นฐานก่อนที่จะพัฒนาไปสู่การอ่านในระดับอื่นๆ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2553, หน้า 57) ได้ให้ความหมายของ การอ่านจับใจความสำคัญ หมายถึง การอ่านเพื่อค้นหาความคิดสำคัญหรือความคิดหลักของย่อหน้า เป็นความคิดสำคัญที่สุด เป็นความคิดที่ย่อหน้าทั้งย่อหน้าอธิบายหรือสนับสนุน โดยผู้เขียนพยายามใช้ถ้อยคำลีและประโยคต่างๆ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจประเด็นความคิดสำคัญนี้ โดยทั่วไปผู้เขียนจะแสดงประเด็นความคิดสำคัญของย่อหน้าไว้ในประโยค 1 ประโยค ซึ่งเรียกว่า ประโยคใจความสำคัญ (topic sentence)

สรุปได้ว่า การอ่านจับใจความ คือ การอ่านอย่างละเอียดเพื่อมุ่งค้นหาสาระสำคัญ ความคิดสำคัญของเรื่องที่อ่าน เพื่อให้ทราบว่าคุณค่าใดคือใจความหลัก ข้อความใดคือใจความรองหรือเป็นส่วนขยายใจความหลัก โดยใจความหลักจะมีลักษณะเป็นประโยคความเดียวหรือความซ้อน ที่มีเนื้อหาสาระครอบคลุมใจความทั้งหมดของเรื่อง โดยใจความสำคัญอาจจะอยู่ตอนต้น ตอนกลาง หรือตอนท้ายของแต่ละย่อหน้า

ความสำคัญของการอ่านจับใจความ

กองทัพ เคลือบพินิจกุล (2542, หน้า 87) ได้สรุปความสำคัญของการอ่านจับใจความไว้ว่าเป็นการอ่านที่มีความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคมคือ การอ่านให้ประโยชน์แก่ตนเองทั้งในด้านความรู้การศึกษา ค้นคว้าความเพลิดเพลีนและความจรโรงใจเป็นการช่วยพัฒนาทางบุคลิกภาพและหน้าที่การงาน และการอ่านให้ประโยชน์แก่สังคม ทั้งความเป็นอยู่ในสังคมเศรษฐกิจ และการเมืองกับการสืบทอดวัฒนธรรม

พองจันทร์ สุขยิ่งและคณะ (2558, หน้า 23) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านจับใจ ดังนี้

1. เป็นพื้นฐานของการอ่าน สามารถนำไปต่อยอดเป็นการวิเคราะห์และการประเมินค่าเรื่องที่อ่านได้ รักการอ่านจับใจความทำให้ทราบข้อมูลเบื้องต้นว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไรหรือใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไรอย่างไรและทำไม
2. เป็นการรับทราบข้อมูลในระยะเวลาสั้น การอ่านจับใจความเป็นการอ่านคร่าวๆ เพื่อค้นหาใจความสำคัญที่สุด ผู้อ่านจึงใช้เวลาในการอ่านสั้น และรับสารได้ตรงประเด็น
3. เป็นการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน การอ่านจับใจความทำให้ทราบความคิดและความรู้ที่ผู้เขียนถ่ายทอดเมื่อนำสารที่ได้มาวิเคราะห์และประเมินค่า ก็สามารถเลือกสรรสิ่งที่เป็นประโยชน์มาใช้ในชีวิตประจำวันได้

สรุปได้ว่า การอ่านจับใจความ เป็นทักษะที่สำคัญมาก เนื่องจากเป็นทักษะขั้นพื้นฐานของการอ่านทุกๆ ประเภท ผู้อ่านต้องทราบถึงข้อมูล เจตนา แนวคิด หรือความต้องการของผู้เขียน ที่ต้องการสื่อความให้ผู้อื่นเข้าใจ การอ่านจับใจความจึงเป็นการอ่านเพื่อทำความเข้าใจความคิดของผู้เขียน ทั้งนี้การอ่านจับใจความจึงเป็นพื้นฐานของการอ่านในระดับต่างๆ อันจะนำไปสู่การอ่านอื่นๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพตลอดจนทำให้การอ่านประสบผลสำเร็จต่อไป

ความสามารถการอ่านจับใจความ

จิตต์นิภา ศรีไสย์ (2557, หน้า 119) ความสามารถในการอ่านจับใจความ หมายถึง การอ่านข้อความที่มีสาระครอบคลุมข้อความอื่นๆในย่อหน้านั้น หรือในเรื่องนั้นไว้ทั้งหมด ข้อความตอนหนึ่งหรือเรื่องหนึ่งจะมีใจความสำคัญเพียงใจความเดียว แต่อาจจะมีใจความรองหลายๆใจความ เมื่อผู้อ่านอ่านแล้วสามารถบอกใจความสำคัญของเรื่องได้ ระบุใจความรองและอธิบายเนื้อหาที่ผู้เขียนต้องการสื่อสารได้

สถาบันภาษาไทย สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2557, หน้า 105) อธิบายไว้ว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความ เป็นทักษะที่สามารถพัฒนาได้เมื่อได้รับการพัฒนาแล้ว การประเมินทักษะความสามารถการอ่านเพื่อการรับสารนั้น ต้องพิจารณาจากความเข้าใจของเรื่องทีอ่านและพิจารณาวิธีการตอบคำถามต่อไปนี้ 1) การบอกใจความของเรื่องทั้งหมดได้ 2) บอกโครงสร้างของเรื่อง สามารถบอกลำดับเหตุการณ์ของเรื่องได้ 3) บอกจุดสำคัญของเรื่องได้ว่ามีจุดสำคัญอะไร 4) สามารถสรุปเรื่องทีอ่านได้ถูกต้อง 5) สามารถอ้างอิงความรู้จากเรื่องทีอ่านที่เกี่ยวข้องกับเรื่องทีอ่านได้ 6) สามารถประยุกต์สิ่งทีอ่านกับสิ่งอื่นๆ ได้

สรุปได้ว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความ เป็นการอ่านที่ผู้อ่านสามารถระบุใจความหลักและใจความรองหรือใจความสนับสนุน ซึ่งสิ่งนี้จะทำให้ผู้อ่านเข้าใจสิ่งทีผู้เขียนต้องการสื่อสาร สามารถรับรู้และเข้าใจตัวอักษรหรือข้อความ แยกแยะข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น ผู้อ่านสามารถบอกโครงสร้างของเรื่อง ลำดับเหตุการณ์ของเรื่อง สามารถสรุปเนื้อเรื่องที อ้างอิงความรู้ทีได้รับจากการอ่าน และสามารถประยุกต์สิ่งทีอ่านกับสิ่งอื่นๆได้

ความหมายของวิธีการสอนแบบ SQ4R

สุคนธ์ สินธพานนท์ (2554, หน้า 224) ได้กล่าวถึงความหมายของวิธีการสอนแบบ SQ4R ไว้ว่า “เป็นวิธีสอนซึ่งสามารถช่วยให้ผู้เรียนเลือกสิ่งทีเขาคาดว่าจะรู้เรื่องทีอ่าน เข้าใจแนวคิดของเรื่องทีอ่านได้อย่างรวดเร็ว จดจำได้ดีและทบทวนเรื่องราวทีอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปรับปรุงจากการสอนแบบ SQ3R ของฟรานซิส พี. โรบินสัน (Francis P. Robinson) ผู้เชี่ยวชาญด้านการอ่าน แห่งมหาวิทยาลัยโอไฮโอ โดยการสอนแบบ SQ4R เป็นการอ่านเพื่อหาจุดสำคัญของเรื่อง โดยการตอบคำถามทีกำหนดไว้ ประกอบด้วย Survey (S) Question (Q) Read (R) Record (R) Recite (R) Reflect (R)”

วอลเตอร์ พอลค์ (Walter Pauk. 274) ได้กล่าวถึงวิธีการสอนแบบ SQ4R สามารถสรุปได้ตั้งนี้ การอ่านจับใจความ โดยใช้วิธีการอ่านแบบ SQ4R มี 6 ขั้นตอน คือ

1. Survey (S) อ่านอย่างคร่าว ๆ เพื่อหาจุดสำคัญของเรื่อง การอ่านคร่าวๆ จะช่วยให้ผู้อ่านเรียบเรียงแนวคิดต่างๆ ได้
2. Question (Q) การตั้งคำถาม ซึ่งจะทำให้ผู้อ่านเกิดความสนใจในเรื่องทีอ่าน แล้วระลึกถึงความรู้เดิมทีมีอยู่เกี่ยวกับเรื่องทีอ่าน ซึ่งช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องได้เร็วขึ้น

3. Read (R) เป็นขั้นของการอ่านข้อความในบทหรือตอนนั้นๆ อย่างละเอียด ซึ่งในขั้นตอนนี้เป็นการอ่านเพื่อจับใจความหรืออ่านเพื่อจับประเด็นสำคัญของเรื่อง

4. Record (R) เป็นขั้นของการจดบันทึกข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการอ่านในขั้นตอนที่ 3 โดยมุ่งจดบันทึกส่วนที่สำคัญและสิ่งที่จำเป็น ซึ่งต้องใช้ข้อความอย่างรัดกุม

5. Recite (R) ขั้นเขียนสรุปใจความสำคัญ โดยใช้ภาษาของตนเอง หากยังไม่แน่ใจในบทใดตอนใดหรือเนื้อหาใดให้ย้อนกลับไปอ่านซ้ำใหม่

6. Reflect (R) ขั้นวิเคราะห์ วิจารณ์ บทอ่านที่ได้อ่านแล้วแสดงความคิดเห็น ในประเด็นอาจมีความคิดเห็นสอดคล้องหรือความคิดเห็นไม่สอดคล้อง บางครั้งอาจขยายความสิ่งที่ได้อ่านโดยการเชื่อมโยงความคิดจากบทอ่านกับความรู้เดิมโดยใช้ภาษาอย่างถูกต้อง

สรุปได้ว่า วิธีการสอนแบบ SQ4R เป็นวิธีการสอนที่ปรับปรุงมาจากการสอนแบบ SQ3R ของฟรานซิส พี. โรบินสัน (Francis P. Robinson) ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการอ่าน และวิธีการสอนแบบ SQ4R เป็นวิธีสอนที่มีการลำดับขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้ไว้อย่างชัดเจนทั้งหมด 6 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) Survey (S) การอ่านแบบคร่าวๆ เพื่อสำรวจ 2) Question (Q) การตั้งคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาที่อ่าน 3) Read (R) การอ่านอย่างละเอียดเพื่อหาคำตอบ 4) Record (R) การทบทวนเพื่อเขียนสิ่งที่จะอ่าน 5) Recite (R) การเขียนสรุปใจความสำคัญด้วยภาษาตนเอง 6) Reflect (R) เป็นการวิเคราะห์ วิจารณ์เรื่องที่อ่านแล้วแสดงความคิดเห็น โดยการเชื่อมโยงความคิดจากเรื่องที่อ่านกับความรู้เดิมโดยใช้ภาษาอย่างถูกต้อง

ความหมายของการสอนแบบปกติ

นภาพร สมบูรณ์สุข (2548, หน้า 8) ได้กล่าวถึงความหมายของวิธีการสอนแบบปกติไว้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะหรือแจ้งจุดประสงค์ตามหลักสูตรซึ่งมีการสอน 3 ขั้นคือขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและขั้นสรุป ซึ่งในแต่ละขั้นตอนนี้ครูผู้สอนอาจดำเนินกิจกรรมต่างๆกันไปตามเนื้อหาหรือวิชาที่สอนและตามสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน แต่ก็นำไปสู่ผลของหลักสูตรและพัฒนาให้เกิดทักษะแก่ผู้เรียนภายใต้ความมุ่งหมายเดียวกัน

กรมวิชาการ (2546: หน้า 2) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการสอนแบบปกติซึ่งมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน เป็นขั้นเตรียมผู้เรียนให้พร้อมที่จะเรียน โดยครูกระตุ้นให้เกิดความสนใจด้วยกิจกรรมต่างๆ เช่น การทายปัญหา ซักถาม ทบทวนบทเรียนที่ผ่านมา ฯลฯ
2. ขั้นสอน เป็นการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ด้วยวิธีการต่างๆ เช่น ผู้เสนอบทเรียนใหม่ด้วยการสนทนาซักถาม แล้วให้นักเรียนศึกษาในบทเรียนหรือหนังสือเสริมบทเรียน กลุ่มปฏิบัติการกิจกรรมต่างๆที่กำหนดในแผนการสอน

3. **ขั้นสรุป** เป็นการสรุปเนื้อหาหลักและความคิดรวบยอดของบทเรียน โดยครูเลือกใช้กิจกรรมสรุปในลักษณะต่างๆ เช่น ให้นักเรียนรายงานผลการทดลองหน้าชั้นเรียน ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายผล การทดลองร่วมกัน การสังเกตและการตอบคำถาม การให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด เป็นการตรวจสอบพฤติกรรมที่กำหนดไว้ในจุดประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนในแต่ละครั้ง

สรุปได้ว่า การสอนแบบปกติ คือ การสอนที่จัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งเป็นวิธีสอนที่มี 3 ขั้นตอน คือ ขั้นนำ เป็นการนำเข้าสู่เนื้อหาในบทเรียน กิจกรรมที่ใช้อาจเป็นการตั้งคำถาม ตอบคำถาม เล่นเกมกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน ขั้นที่ 2 คือ ขั้นสอนหรือขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นเนื้อหา สารจะเป็นหลัก ขั้นที่ 3 คือ ขั้นสรุป เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ครูและผู้เรียนร่วมกันสรุปเนื้อหาที่เรียน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กานต์ธิดา แก้วกาม (2557, หน้า 43) การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ4R กับ วิธีสอนแบบปกติ ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ4R สูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ฐิติกมณฑ์ จันทโกศล และคณะ (2556, หน้า 180) การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความ ระหว่างการจัดการเรียนรู้โดยใช้ SQ4R กับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ผังมโนทัศน์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่าความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ผู้วิจัยดำเนินการทดลองโดยนำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความก่อนเรียนไปทดสอบกับนักเรียนกลุ่มทดลอง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/5 และกลุ่มควบคุม คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/6 จากนั้นตรวจแบบทดสอบแล้วบันทึกผลคะแนน
2. นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R ไปใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/5 และแผนการจัดการเรียนรู้ที่เรียนด้วยการสอนแบบปกติ ไปใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/6 จากนั้นผู้วิจัยเก็บข้อมูลการทำกิจกรรมการเรียนการสอน และบันทึกผล
3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/5 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/6 ทำแบบทดสอบหลังเรียน จากนั้นตรวจแบบทดสอบแล้วบันทึกผลคะแนน
4. นำข้อมูลที่ได้จากแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความก่อนเรียนและหลังเรียนไปวิเคราะห์ผลด้วยวิธีการทางสถิติต่อไป

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษาหลักสูตร ทฤษฎี กำหนดจุดประสงค์ และสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R จำนวน 4 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ที่เรียนด้วยการสอนแบบปกติ จำนวน 4 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง จากนั้นนำไปเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ซึ่งทุกแผนการจัดการเรียนรู้มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและสอดคล้องกับจุดประสงค์ จากนั้นสุ่มแผนการจัดการเรียนรู้ไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง และแก้ไขตามความเหมาะสมเพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป
2. ศึกษาหลักสูตร ทฤษฎี กำหนดจุดประสงค์ และสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความจำนวน 60 ข้อ แบบปรนัยมี 4 ตัวเลือก มีคำตอบที่ถูกต้องเพียงข้อเดียว เป็นแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)
3. นำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย สมุทรปราการ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน
4. ตรวจสอบแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ โดยกำหนดคะแนนคำตอบที่ถูกต้องเป็น 1 คะแนน ส่วนคำตอบที่ไม่ถูกต้องเป็น 0
5. นำคะแนนที่ได้จากการทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างมาวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบโดยทดสอบโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach ซึ่งคำนวณด้วยโปรแกรม SPSS ภัลยา (2561, หน้า 42) เท่ากับ .89 และสรุปผลแบบทดสอบใช้ได้จำนวน 46 ข้อ จาก 60 ข้อ
6. นำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ มาคัดเลือกจาก 46 ข้อ ให้เหลือ 30 ข้อ และจัดทำแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนจำนวน 1 ชุด และนำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่าง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างการเรียนรู้อยู่ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R สูงกว่าการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ความสามารถในการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนรู้อยู่ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ความสามารถในการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนรู้อยู่ด้วยการสอนแบบปกติ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R กับการสอนแบบปกติ

กลุ่มตัวอย่าง	N	n	$\bar{x}$	(S.D.)	df	t	Sig.
การสอนแบบ SQ4R	40	30	27.42	2.60	78	8.49**	.00**
การสอนแบบ ปกติ	40	30	22.32	2.77	77.62		

*p < .05

จากตารางที่ 1 พบว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R สูงกว่าการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนด

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนเรียนและหลังเรียนที่เรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R

วิธีการสอนแบบ SQ4R	N	n	$\bar{x}$	(S.D.)	df	t	Sig.
ก่อนเรียน	40	30	12.68	3.20	39	25.66	.00**
หลังเรียน	40	30	27.43	2.59			

*p < .05

จากตารางที่ 2 พบว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R หลังเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนด

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนเรียนและหลังเรียนที่เรียนรู้ด้วยการสอนแบบปกติ

การสอนแบบปกติ	N	n	$\bar{x}$	(S.D.)	df	t	Sig.
ก่อนเรียน	40	30	11.72	4.40	39	13.85	.00**
หลังเรียน	40	30	22.32	2.78			

*p < .05

จากตารางที่ 3 พบว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการเรียนรู้ด้วยการสอนแบบปกติหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนด

อภิปรายผล

ผู้วิจัยอภิปรายผลจากข้อค้นพบจากการวิจัยครั้งนี้ ดังต่อไปนี้

1. ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R สูงกว่าการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เนื่องจากวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R เป็นวิธีที่มีขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ชัดเจน มีการลำดับขั้นในการเรียนรู้ที่จะส่งผลให้นักเรียนเกิดความปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อการอ่าน ทั้งยังรู้ขั้นตอนที่จะทำให้การอ่านประสบผลสำเร็จ โดยเรียนรู้ว่าขั้นตอนเริ่มต้นเริ่มจากการสำรวจคำเพื่อให้เกิดความคุ้นเคย การอ่านเนื้อเรื่องอย่างคร่าวๆ จนอ่านอย่าง รอบคอบเพื่อค้นหาใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน และสามารถตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่าน การตั้งคำถามและค้นหาคำตอบที่ตนเองตั้งไว้นั้นเป็นการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนจดจำคำตอบนั้นได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ยังมีการทบทวนเนื้อหา การวิเคราะห์สังเคราะห์เนื้อเรื่องเพื่อเรียบเรียงสำนวนภาษาที่เป็นของตนเองแล้วบันทึกลงในเอกสารขั้นตอนตามที่ได้จัดเตรียมไว้ กระบวนการจัดการเรียนรู้จึงเป็นวิธีการที่สามารถยกระดับความสามารถในการอ่านจับใจความได้เป็นอย่างดี ดังที่ นพดล จันทรเพ็ญ (2539, หน้า 87) ได้กล่าวไว้ว่าหลักของการอ่านจับใจความจะต้องอ่านผ่านๆ เพื่อให้รู้เห็นว่าเป็นจุดสำคัญของเรื่อง แล้วค่อยอ่านโดยละเอียด เพื่อทำความเข้าใจให้ชัดเจนและอ่านซ้ำเฉพาะตอนที่ไม่เข้าใจเพื่อตรวจสอบความเข้าใจในบางแห่งให้แน่นอน มีการทดสอบตอบคำถามสั้นๆ และเรียบเรียงใจความสำคัญด้วยภาษาของตนเอง ซึ่งจะเห็นได้ว่าหลักการเรียนรู้ ขั้นตอนการเรียนรู้ที่ชัดเจนย่อมส่งผลให้ผู้เรียนเกิดประสิทธิภาพในการเรียนชั้นสูงสุด การนำวิธีการสอนแบบ SQ4R มาใช้ในการจัดการเรียนรู้สามารถพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความให้สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กานต์ธิดา แก้วกาม (2556, หน้า 43) พบว่า ผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R สูงกว่าการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และการจัดการเรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบ SQ4R หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญที่ .05

2. ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R เป็นวิธีสอนที่มุ่งพัฒนาทักษะการอ่าน มีการจัดการเรียนรู้ที่มีขั้นตอนให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ ได้สืบค้นวิธีการต่างๆด้วยตนเอง ย่อมทำให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจน การเรียนรู้ที่ยังไม่ได้ศึกษา ยังไม่ได้ลงมือปฏิบัติ จึงเป็นเรื่องใหม่ที่ต้องใช้เวลาในการทำความเข้าใจก่อนข้างาน ทั้งยังไม่รู้ขั้นตอนการทำความเข้าใจ

ให้เกิดความกระจำจั่ง และยังเป็นเนื้อหาใหม่ที่ยังไม่ได้ศึกษาหรือมีความเข้าใจเพียงเล็กน้อย ย่อมส่งผลให้กระบวนการคิด กระบวนการอ่านยังไม่เป็นระบบ คณะกรรมการทดสอบก่อนเรียนจึงมีคำแนะนำน้อยกว่าหลังเรียน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R มีขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้ 6 ขั้นตอน ดังที่วอลเตอร์ พอลค์ (Walter Pauk, หน้า 274) ได้กล่าวถึงวิธีการสอนแบบ SQ4R สามารถสรุปได้ดังนี้ “การอ่านจับใจความ โดยใช้วิธีการอ่านแบบ SQ4R มี 6 ขั้นตอน คือ

1. Survey (S) อ่านอย่างคร่าว ๆ เพื่อหาจุดสำคัญของเรื่อง การอ่านคร่าว ๆ จะช่วยให้ผู้อ่านเรียบเรียงแนวคิดต่างๆ ได้
2. Question (Q) การตั้งคำถาม จะทำให้ผู้อ่านมีความสนใจ แล้วระลึกถึงความรู้เดิมที่มีอยู่เกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องได้เร็ว
3. Read (R) การอ่านข้อความในบทหรือตอนนั้นๆ อย่างละเอียด ในขั้นนี้จะเป็นการอ่านเพื่อจับใจความและจับประเด็นสำคัญๆ
4. Record (R) จดบันทึกข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้อ่านจากขั้นตอนที่ 3 โดยมุ่งจดบันทึก ในส่วนที่สำคัญและสิ่งที่จำเป็น โดยใช้ข้อความอย่างรัดกุม
5. Recite (R) เขียนสรุปใจความสำคัญ โดยใช้ภาษาของตนเอง หากยังไม่แน่ใจในบทใดหรือตอนใดให้กลับไปอ่านซ้ำใหม่
6. Reflect (R) วิเคราะห์ วิจาร์ณ บทอ่านที่ได้อ่านแล้วแสดงความคิดเห็น โดยการเชื่อมโยงความคิดจากบทอ่านกับความรู้เดิมโดยใช้ภาษาอย่างถูกต้อง ด้วยขั้นตอนการเรียนรู้ที่ชัดเจน มีการทบทวน ทำซ้ำจนเกิดความเข้าใจจึงส่งผลให้การจัดการเรียนรู้หลังเรียนมีคะแนนสูงกว่าเรียน ซึ่งสอดคล้องกับสถิติทิมมธท์ จันท์โกศล และคณะ (2556, หน้า 180) พบว่า การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนรู้ด้วยการสอนแบบปกติ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การอ่านจับใจความเป็นการอ่านขั้นพื้นฐานของการอ่านอย่างอื่น หากสามารถอ่านจับใจความสาระสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ การอ่านประเภทอื่นๆย่อมกระทำได้เป็นอย่างดี การสอนแบบปกติเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบหนึ่งที่นักเรียนคุ้นชินกับการสอนนี้ จึงทำให้นักเรียนเรียนรู้ได้อย่างเสมอเสมอปลาย คณะกรรมการเรียนรู้อ่านก่อนเรียนและหลังเรียนจึงมีความแตกต่างกัน ซึ่งหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3 ที่ได้กำหนดไว้ ดังที่ กรมวิชาการ (2546, หน้า 2) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการสอนแบบปกติซึ่งมีขั้นตอน คือ ช้่นนำเข้าสู่บทเรียน เป็นขั้นเตรียมผู้เรียนให้พร้อมที่จะเรียนโดยครูกระตุ้นให้เกิดความสนใจด้วยกิจกรรมต่างๆ เช่น การทายปัญหา ซักถาม จากนั้นคือขั้นสอน เป็นการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ด้วยวิธีการต่างๆ ซึ่งจะเห็นได้ว่าขั้นต่างๆในการสอนแบบปกติสามารถใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ทุกเนื้อหาสาระของการเรียนรู้ ไม่เฉพาะเจาะจงใช้กับการจัดการเรียนรู้เรื่องใดเรื่องหนึ่ง การสอนอ่านจับใจความจึงสามารถพัฒนาการเรียนรู้ได้ในระดับหนึ่ง ซึ่งการเรียนรู้หลังการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบปกติย่อมมีคะแนนความสามารถในการอ่านจับใจความสูงกว่าก่อนเรียน

จากผลการวิจัยในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า การนำวิธีการสอนแบบ SQ4R มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความ สามารถทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความในระดับที่สูงขึ้น มีความรู้ความเข้าใจที่ชัดเจน มีการฝึกฝน การลงมือปฏิบัติตามขั้นตอนของการเรียนรู้มีการย้อนกลับไปทบทวนในขั้นตอนต่างๆ จนทำให้เกิดทักษะกระบวนการอ่านจับใจความ ที่ถูกต้องและมีประสิทธิภาพ เพราะการอ่านจับใจความเป็นพื้นฐานของการอ่านประเภทอื่นๆ

ข้อเสนอแนะ

1. การวิจัยการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R กับการสอนแบบปกติ ผลที่ได้สามารถพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนได้จริง ดังนั้น ในระดับชั้นเรียนอื่นๆสามารถนำรูปแบบของการจัดการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องและเหมาะสมกับนักเรียน หรือสามารถสร้างงานวิจัยที่เกี่ยวกับการอ่านในรูปแบบอื่นๆ เพื่อพัฒนาทักษะความสามารถในการอ่านต่อไป

2. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการเปรียบเทียบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R กับการสอนแบบอื่นๆ ได้แก่ วิธีการสอนแบบผังมโนทัศน์ วิธีการสอนแบบอุปนัย

3. ควรนำผลของการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R ที่มีต่อความสามารถในการอ่านประเภทอื่นๆ ได้แก่ การอ่านเพื่อความเข้าใจ การอ่านเอาเรื่อง

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ : ชุมชน
สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กองทัพ เคลือบพินิจกุล. (2542). *การใช้ภาษา* (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โอเดียน
สโตร์.
- กานต์ธิดา แก้วกาม. (2557). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่
1 ที่จัดการเรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบ SQ4R กับการสอนแบบปกติ*. ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต.
กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- คณาจารย์ภาควิชาภาษาไทย, คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (2543). *การใช้ภาษาไทย*.
พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จิตติภมณท์ จันทโกศล และคณะ. (2556). *การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความระหว่าง
การจัดการเรียนรู้โดยใช้ SQ4R กับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ผังมโนทัศน์ กลุ่มสาระการเรียนรู้
ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4*.
- นพดล จันทร์เพ็ญ. (2539). *การใช้ภาษาไทย*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: บริษัทต้นอ้อ แกรมมี่ จำกัด.

- สถาบันภาษาไทยสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
(2557). *การพัฒนาทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนสื่อความ*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สำนักงาน
พระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี. (2530). *รักการอ่าน*. กรุงเทพฯ : หน่วยงานนิเทศน์
กรมสามัญศึกษา.
- สมพร จารุณี. (2553). สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, กระทรวงศึกษาธิการ. *หนังสืออุเทศ
ภาษาไทยเทคนิคการอ่านเล่มที่ 1 การอ่านเพื่อการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมชนสหกรณ์
การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.
- สมพร จารุณี.. (2553). สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, กระทรวงศึกษาธิการ. *หนังสืออุเทศ
ภาษาไทย เทคนิคการอ่านเล่มที่ 2 การอ่านเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.
- สนิท ตั้งทวี. (2538). *การใช้ภาษาเชิงปฏิบัติการ*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: โอ. เอส. พรินติ้ง เฮ้าส์.
- สิทธิ พิณฉัตร. (2516). *การเขียนและการพูด*. พระนคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สุคนธ์ สินธพานนท์. (2554). *วิธีการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของเยาวชน*.
(พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด 9119 เทคนิค พรินติ้ง.
- สุภาณี พัดทอง. (2547). *การใช้ภาษาไทย*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สถาบันภาษาไทยสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
การพัฒนาทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนสื่อความ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สำนักงาน
พระพุทธศาสนาแห่งชาติ, 2557.
- ROYCE ADAMS. (1974). *READING SKILLS : A Guide for Better Reading*. Printed in the United
States of America.
- Pauk, Walter. (1989). *How to study in college*. 4th ed. Boston : Houghton Mifflin.